

Pla d'Acció

Desenvolupament de la Política de Ciència
Oberta UV

Pla d'Acció

Desenvolupament de la Política de Ciència Oberta UV

Introducció	2
1-. Propietat intel·lectual i industrial	3
Objectius.....	3
Accions	3
2-. Dades en obert.....	4
Objectius.....	4
Accions	4
3-. Publicacions	6
Objectius.....	6
Accions	6
4-. Docència	7
Objectius.....	7
Accions	7
5-. Ciència ciutadana	9
Objectius.....	9
Accions	9
6-. Avaluació.....	10
Objectius.....	10
Accions	10
Indicadors de seguiment i avaluació	12

Introducció

La Universitat de València, compromesa amb els principis de transparència, col·laboració i responsabilitat social, impulsa aquest Pla d'Acció en Ciència Oberta com un full de ruta estratègic per a transformar la manera en que es produeix, comparteix i s'avalua el coneixement científic.

Aquest document recull un conjunt d'objectius i accions concretes a desenvolupar en el marc de la Política de Ciència Oberta de la UV, orientades a fomentar una cultura acadèmica més oberta, inclusiva i alineada amb els marcs normatius nacionals i internacionals: Llei Orgànica del Sistema Universitari, Llei de la Ciència, Estratègia Nacional de Ciència i Tecnologia i els principis de COARA.

El pla s'estructura en sis eixos fonamentals, pilars de la Ciència Oberta:

- Propietat Intel·lectual i Industrial
- Dades en obert
- Publicacions
- Docència
- Ciència ciutadana
- Avaluació

Cada eix inclou objectius específics i accions detallades, amb responsables assignats i indicadors i mecanismes de seguiment, amb l'objectiu de garantir la seua implementació efectiva i sostenible.

Aquest document no només respon a una exigència normativa, sinó que representa una aposta decidida per una universitat més connectada amb la societat, més transparent en els seus processos i més compromesa amb l'accés universal al coneixement.

1-. Propietat intel·lectual i industrial

Objectius

- Oferir als investigadors recomanacions sobre les millors opcions de llicències en obert, per a recursos docents i productes de recerca
- Oferir als investigadors assessorament i formació per a l'elecció de mitjans de difusió de la seua recerca que permeten la retenció de drets per part de l'autor i el dipòsit en obert
- Oferir als investigadors estratègies per a la redacció de les reivindicacions de les patents

Accions

1-. Oferir recomanacions sobre llicències en obert

Responsable: Comissió Ciència Oberta. Servei de Biblioteques i Documentació. Servei de Publicacions.

- La institució recomana als seus autors l'ús de la llicència Creative Commons per a les publicacions d'investigació i el material docent

2-. Oferir assessorament sobre la propietat intel·lectual del material en obert:

Responsable: Comissió Ciència Oberta. Servei de Publicacions.

- Seguint el text de l'article 52 del TRLPI, que especifica que l'autor conserva el dret d'explotar les seues obres en publicacions periòdiques sempre que no perjudique la forma normal en que s'han publicat, la institució oferirà als autors recomanacions per a l'explotació secundària de les seues obres.
- La institució assessorarà el personal investigador en matèria de retenció de drets.

3-. Oferir assessorament sobre la propietat industrial

Responsable: Comissió Ciència Oberta. Servei de Transferència.

- La institució oferirà assessorament als desenvolupadors de patents per a la redacció de les reivindicacions

- La institució explorarà les possibilitats sobre patents obertes (“*patentleft*”) i assessorarà en la redacció dels MTA (*material transfer agreement*) per a harmonitzar el dipòsit de dades en obert amb el sistema de patents

2-. Dades en obert

Objectius

- Implantar el coneixement i la pràctica d'ús compartit de dades de recerca dirigit a personal investigador, les unitats de suport tècnic a la recerca i personal de biblioteques.
- Crear un sistema d'infraestructures i serveis de suport que faciliten el dipòsit de les dades de recerca de manera FAIR (localitzables, accessibles, interoperables i reutilitzables) en repositoris existents i de confiança. Garantir que RODERIC facilite l'accessibilitat i reutilització de dades.
- Avaluar el seguiment de les recomanacions i les accions establides per part de la UV per a progressar cap a la difusió de dades de recerca en obert.

Accions

1- Establir recomanacions i guies de bones pràctiques:

- a. Respecte al dipòsit de dades de recerca (en el repositori institucional de la UV o en repositoris generals, com ZENODO, o especialitzats de l'àrea de coneixement del personal investigador).
- b. Respecte a l'elaboració d'un pla de gestió de dades per a l'execució de les diverses fases d'un projecte d'investigació desenvolupat a la UV (finançat total o parcialment per l'administració pública)

Responsable: Comissió Ciència Oberta. Vicerectorat amb competències en matèria de recerca. Servei de Biblioteques i Documentació.

- S'elaborarà una enquesta destinada als grups d'investigació de la UV per a detectar les bones pràctiques al voltant del dipòsit de dades i l'elaboració de plans de gestió de dades.
- Es valoraran les bones pràctiques en quant al dipòsit de dades i l'elaboració de plans de gestió de dades.

2-. Elaborar una checklist per als investigadors en un procés senzill de seguir.

Responsable: Comissió Ciència Oberta. Servei de Biblioteques i Documentació.

- S'elaborarà una checklist adaptada a totes les disciplines per a que els investigadors puguin comprovar si les dades que dipositen compleixen els principis FAIR.

3-. Fomentar el dipòsit en obert d'altres materials fruit del treball d'investigació que es desenvolupen a la UV

Responsable: Comissió Ciència Oberta. Servei de Biblioteques i Documentació.

- S'elaboraran pautes específiques per al dipòsit de software, qüestionaris, quaderns de laboratori i altres materials.

4-. Millorar el procés de dipòsit de dades en el repositori RODERIC

Responsable: Comissió Ciència Oberta. Servei de Biblioteques i Documentació.

- Es revisarà i implementarà un formulari adaptat per a les dades de recerca
- Es vincularà a RODERIC la guia de gestió de dades de recerca.
- S'elaborarà una guia específica per al dipòsit de dades en RODERIC.

3-. Publicacions

Objectius

- Millorar el servei d'assessorament i formació per a la publicació en obert des dels punts de suport a la investigació (biblioteques, personal tècnic, publicacions, etc.)
- Promoure la integritat i l'ètica com a valors de la publicació científica en obert
- Millorar l'ús de les plataformes de publicació en obert de monografies i revistes de la UV.

Accions

1-. Oferir suport per a la selecció de mitjans de difusió de qualitat alineats amb l'acompliment de la política de ciència oberta.

Responsable: Comissió Ciència Oberta. Servei de Biblioteques i Documentació. Servei de Publicacions.

- S'actualitzarà l'eina "On Publicar" segons als criteris requerits per a l'acompliment dels principis de ciència oberta i per a totes les disciplines.
- S'oferirà assessorament per a la identificació i prevenció de fraus editorials. S'elaboraran materials específics i es treballarà en l'actualització de l'eina "On no Publicar".
- S'oferirà un programa de formació dirigit al personal investigador per a la publicació en obert en revistes, monografies i col·leccions de llibres.
- S'oferirà assessorament per a la selecció d'editorials acadèmiques per a la publicació de monografies i col·leccions de llibres.
- S'elaborarà una guia de bones pràctiques de les editorials acadèmiques.
- S'oferirà assessorament i formació per a l'obtenció de segells de qualitat (ANECA-FECYT-DOAJ) per a revistes, monografies i col·leccions de llibres.

2-. Assessorament i formació per a l'ús de les plataformes de publicació en obert i dipòsit de la UV.

Responsable: Comissió Ciència Oberta. Servei de Biblioteques i Documentació. Servei de Publicacions.

- S'oferirà assessorament i formació per a la publicació en obert de monografies en l'entorn de la UV.

- S'adoptaran els estàndards de qualitat en la revisió per parells cec de monografies.
- S'oferirà assessorament i formació per a l'avaluació i publicació en obert de revistes en l'entorn de la UV.
- S'oferirà assessorament i formació per al dipòsit de materials en RODERIC.

4-. Docència

Objectius

- Millorar el servei d'assessorament i formació per a l'elaboració i dipòsit en obert de material docent.
- Abordar nous models d'*outputs* per a la docència.
- Millorar les habilitats del personal docent en la creació de material audiovisual.
- Millorar les utilitats de les infraestructures de ciència oberta per a l'allotjament dels diferents materials docents.
- Promocionar la docència en obert de qualitat com a valor diferenciador enfront d'altres institucions.

Accions

1-. Desenvolupament de nous materials docents en obert.

Responsable: Comissió Ciència Oberta. Unitat de Qualitat. UDIE. UWM.

- Es desenvoluparà el model d'article "docent": estandardització, avaluació, dipòsit, etc.
- S'estudiarà la creació d'una col·lecció d'apunts i exercicis (llibres docents) en el Servei de Publicacions.
- S'oferirà un programa de formació per al disseny pedagògic i tecnològic d'aquests nous materials docents.
- S'estudiarà la possibilitat de generar una "comunitat de coneixement" (espais disc o similar) en els departaments, per a compartir material de formació i recursos i facilitar així la preparació de les assignatures.
- L'elaboració dels materials en obert es valorarà específicament en DOCENTIA.

2-. Millora en l'elaboració i gestió dels materials docents audiovisuals

Responsable: Comissió Ciència Oberta. Unitat de Qualitat. UDIE. UWM. Servei de Biblioteques i Documentació.

- Es milloraran les utilitats de les infraestructures associades a l'allotjament de materials audiovisuals (vídeos, infografies, pòsters, podcasts...).
- S'oferirà un programa de formació per al disseny pedagògic i tecnològic de vídeos i podcasts.
- Es valorarà l'elaboració i dipòsit en obert dels materials audiovisuals en DOCENTIA.

3-. Creació d'un programa de formació en format MOOC

Responsable: Comissió Ciència Oberta. Serveis d'acreditació de la docència. UDIE UWM.

- S'elaborarà una oferta anual de MOOCs de la UV per mitjà de les diferents plataformes existents (MiriadaX, Coursera...) o desenvolupant una plataforma pròpia.
- L'elaboració de MOOCs es valorarà en DOCENTIA, i se reconeixerà en el repartiment del POD.

4-. Desenvolupament d'una línia específica per a formació del PDI en gestió del material docent en obert

Responsable: Comissió Ciència Oberta. Serveis d'acreditació de la docència. UDIE. UWM. Servei de Biblioteques i Documentació.

- Es dissenyarà un programa formatiu per a la correcta gestió del material en obert: dipòsit en repositoris, ús de llicències, compartició etc.

5-. Promoció de la docència en obert

Responsable: Comissió Ciència Oberta. UWM.

- S'elaborarà una campanya per a la promoció del treball fet en docència en obert, com a factor diferenciador enfront d'altres institucions.

5-. Ciència ciutadana

Objectius

- Sensibilitzar a la comunitat universitària amb els principis de la ciència ciutadana i altres formes de cocreació de coneixement com a contribució a la responsabilitat social universitària, el foment de la col·laboració entre els actors socials i la transferència i intercanvi del coneixement i de la cultura al conjunt de la societat.
- Donar suport, formació i assessorament als investigadors i investigadores de la UV per a la integració dels principis de la ciència ciutadana i altres formes de cocreació de coneixement en els seus projectes d'investigació a través d'un únic punt de contacte.
- Promoure la participació inclusiva de la ciutadania en el descobriment i la recerca científica.

Accions

1-. Formació i intercanvi d'estratègies de cocreació

Responsable: Comissió Ciència Oberta. SFPIE. Escola de Doctorat.

- Impuls d'un seminari per a grups d'investigació de la UV com a suport en un espai web per a l'intercanvi d'experiències de cocreació
- Disseny d'un programa de formació sobre metodologia de cocreació, amb accions específiques per a doctorands i investigadors en formació.

2-. Disseny d'estratègies de visibilitat per a les investigacions de la UV que incorporen la ciència ciutadana

Responsable: Comissió Ciència Oberta. Vicerectorat competent en matèria d'investigació. Unitat Web i Màrqueting

- Identificar i destacar els projectes d'investigació actius que incorporen la ciència ciutadana en el seu procés de generació.
- Monitoritzar la incorporació de la ciència ciutadana en els processos d'investigació de la UV.

3-. Vetlar per l'acompliment dels protocols ètics a les convocatòries de projectes de ciència ciutadana.

Responsable: Comissió Ciència Oberta. Comissió d'ètica. Vicerektorat competent en matèria d'investigació

- Creació d'un grup d'especialistes de les diferents disciplines que elaboren models de protocols ètics.

4-. Establiment de xarxes amb sectors aliats a la universitat que promouen accions de ciència ciutadana

Responsable: Comissió Ciència Oberta. Vicerektorat competent en matèria d'investigació.

- Identificar i mapejar les iniciatives sobre ciència ciutadana al context de les universitats públiques valencianes i dels actors externs clau com a ONGs, govern, fundacions, associacions, etc.
- Promoure la formació d'un grup de treball integrat per tots aquests agents per a la cerca de sinèrgies, la cooperació i l'establiment de línies estratègiques comunes.

6-. Avaluació

Objectius

- Revisar els sistemes d'avaluació de la investigació en la institució, per a assegurar l'acompliment de la legislació vigent en matèria de ciència oberta
- Adoptar polítiques que recompensen i incentiven les pràctiques de ciència oberta
- Revisar els sistemes de promoció / convocatòries de la UV per a alinear-los amb els principis de ciència oberta
- Desenvolupar i aplicar sistemes d'avaluació alineats amb els principis de ciència oberta (COARA)

Accions

1-. Obligatorietat del dipòsit en obert

Responsable: Vicerektorat competent en matèria d'investigació.

- La política de ciència oberta de la UV recollirà l'obligatorietat del dipòsit de les publicacions finançades amb fons públics en obert, en compliment de la legislació vigent i amb caràcter immediat, simultàniament a la data de publicació.
- De la mateixa manera, la política de ciència oberta de la UV recollirà la obligatorietat del dipòsit en obert de dades provinents de publicacions finançades amb fons públics, en compliment de la legislació vigent i amb caràcter immediat, simultàniament a la data de publicació.

2-. Reconeixement de la publicació en obert

Responsable: Comissió Ciència Oberta. Comissió d'investigació. Vicerectorat competent en matèria d'investigació.

- La UV valorarà positivament en els processos d'avaluació i promoció de les pràctiques de publicació en obert, la compartició de dades FAIR, la participació en ciència ciutadana i l'elaboració de materials docents oberts.

3-. Revisió dels criteris d'avaluació institucional

Responsable: Vicerectorat competent en matèria d'investigació, Vicerectorat amb competències en professorat.

- La UV adaptarà els barems de convocatòries internes i processos d'acreditació per incloure indicadors de ciència oberta, com:
 - Nombre i qualitat de dades depositades en repositoris FAIR.
 - Participació en projectes de cocreació amb la ciutadania.
 - Ús de plataformes obertes i llicències lliures.
 - Impacte social i reutilització del coneixement generat.
- La UV incorporarà als barems de les seues convocatòries els principis de CoARA (*Coalition for Advancing Research Assessment*), en compliment del compromís adquirit amb l'avaluació responsable.

4. Formació i sensibilització

Responsable: Vicerectorat competent en matèria d'investigació

- La UV oferirà formació específica al personal avaluador sobre com valorar adequadament les pràctiques de ciència oberta.

Indicadors de seguiment i avaluació

Per a avaluar de manera objectiva el grau d'acompliment dels compromisos assumits, s'establirà un conjunt d'indicadors estratègics i operatius. Aquests permetran a la comissió de ciència oberta i als òrgans de govern universitari monitoritzar els avanços, identificar barreres i proposar ajustaments.

Indicador	Descripció	Meta 2025	Font	RECULL LA DADA
% de publicacions científiques en accés obert	Percentatge d'articles, llibres i capítols amb accés lliure	≥ 80%	Portal de Producció Científica / RODERIC	Servei de Biblioteques i Documentació
% de articles depositats en RODERIC	Percentatge d'articles publicats i dipositats en el repositori institucional	≥ 90%	RODERIC	Servei de Biblioteques i Documentació
Nº de accions formatives impartides	Formació específica en ciència oberta (per tipologia: PDI, PAS, estudiantat)	≥ 10 sessions/any	Servei de Biblioteques i Documentació / Recursos Humans	Servei de Biblioteques i Documentació
Despesa en APCs per any i disciplina (dins dels Acords Transformatius AT)	Anàlisi del cost total destinat a publicació en accés obert	Informe anual	AT	Servei de Biblioteques i Documentació
% de investigadores con identificadors persistents (ORCID, ROR)	Grau d'integració d'identificadors en la producció científica	≥ 95%	Portal de Producció Científica	Servei de Biblioteques i Documentació